

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱՀԱՅԱՅԻ ՏՎԱԿ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՅԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾՈՂիկ տարաքը երկու անգամ կը հրատարակուի Չորեքշաբի եւ Եպքաք օրենք։ — Տարեկան բաժանորդագրութեան զինն է 100 դր. արծար. — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 415 դր. Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դր.։

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արտօնատէր եւ Տնօրին Անօն Սուխանան,
Էսկի Զապքիյ ճատուսի նշան 1. Պատպետանի Տպարանն
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն եւ չեն տուիր։

ԹԻՒ 198 Գ. ՏԱՐԵ

1889

ՄԱՐՏ 15 ԶՈՐԵԲՇԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴՈԿՈՒԹԻՒՆ

Միջնաք. — Մեծ Պահք. — Քիւչին քդան դեղաւան. — Եկտէն մալ չըդարան գէ Ալթուն եաբանլար. — Անկէ անկէ. — Քարսիբատ մայրը. — Նշանաւոր հաւաքածոյք. — Զէշմէ մէյտանը ճինայէթի.

առ ի չգոյէ դրամի աւելի մտածմանց ենթակոյ են, ինչպէս.

5-6 զաւկի տէր լինելով, եթէ իւրաքանչիւրին մէկ մէկ կօշիկ առնէ, առնուազն 6-7 մէճիտի կարօտ եղողները։

Ամուսնոյն տըրտըրուկներուն առաջը առնելու համար, Զատկին քեզի աղոր ֆիսթան մը կը շինեմ ըսելով պօլամոն տուողները։

Եկածը Զատիկէ, հաշիւդ պիրտէննէ Զատիկին կը մաքրեմ տէյի սպասաւոր աւընտըրմիշ ընող շինծու մեծատունները։

Իր նշանածին Զատկին անպատճառնուէր մը տանելու պարտաւոր եղող քօքոզ նշանուածները։

Զատկին ձեռք մը նոր հագուստ ճարելու լոյս չունեցող գօմրլէզան միւսիւնները։

Հագիգ ճիիխն պարտքը գեռ լմբնցած ըլլալուն, Զատկուան համար նոր ճիճիսներ առնելու անկարող մատամները ևն ևն։

Թողունք որ ասոնք իրենց մուծումներովն զբաղին, մենք մեր մուծումներուն նայինք։

Ինչպէս ըսինք, այսօր է Միջինք՝ Զատկի գալստեան լրաբերը, որով կը պաշարուին և կը կեդրոնանան ամենուն մտածումներն, ուր որ երթաս գալ կակի, մանաւանդ անօնք, որք

և որո՛ւ բարեւ ըսես, վերջը վերջը առնելիք պատասխանդ է «Ախբար», Մեծ Պահքը եաբըլատըգ, կելէն Զատիկ տիր, օնա պագալըմ։

Այլ և այլ մտածումներով գլուխդ կախած ճամբագ գացած ատեն, կը տեսնես որ մէկը քեզ կը դիմաւորէ և Բարի երթաք էֆէնտի։

— Շնորհակալ եմ։

— Գիտէ՞ք, եկածը Զատիկ է։

— Այս, բայց ի՞նչ կայ։

— Զատկի համար հագուստ շինել ըլ պիտի տաք, ձեզի ձեռք մը ընտիր հագուստ ձեւեմ։

— Շնորհակալ եմ, հագուստի պէտք չունիմ։

— Բայց նոր ձեւեր ելած է, հարկ է որ ձեր մեծապատութիւնը Զատիկին նորաձեւ հագուստ մ'ունենայ։

— Ես նորաձեւութեան հետամուտ չեմ։

Հազիւ ասկէ կազատիս և քանի մը քայլ կառնես, ուրիշ մը կելէ գեմը։

— Ուղուրլար օլա էֆէնտըմ։

— Եյվալահ։

— Ճանըմ կէլէն Բասխալեա. Պանտըրմատան մախուս եռմուրթա կէթիրտիօմ. Ղայսէրիտէն պահարլը բաստըրմա կէթիրտիյօմ, բէնիր տիր,

սա եազը տըր պիրինճի , պիլմիշ օլուն հա՛ , պաշխա եէրտէն ալմայլն հա՛ :

— Բէք էյի ճանըմ , բէք էյի , սիզտէն ալըրըզ :

Քիչ մ'ալ յառաջ կերթաս և ահա՛ ուրիշ մը :

— Բալիսրէրա էֆէնտի :

— Հ՛ը . . . :

— Ծանիմ պու նա՞սիլ ոլաճագ . Բասկալեա կէլիյօր , սիզ տահա այադ դապի սիմարլամատի :

— Պագալըմ . տահա վագթիմիզ վար :

Այս ալ կանցնի և դու ճամբագ կը շարունակես , բայց շատ չանցնիր դարձեալ մէկը որ քեզ կը բարեւէ :

— Վայ էֆէնտիմ , էյի քէ րաստ կէլտիմ . սիզէրէ պիր բէճամ վար :

— Նէ՞ կիպի :

— Մալիւմ ա , կէլէն Բասդալեա . Բասդալեա չէօրէյի վէ չէքէրի իշխն Պէյօլունտա պիր տիւքեան աչըյօրըմ , չէօրէյի վէ չէքէրի պաշգա եէրտէն ալմայասըն :

— Բէք էյի , պիր չէյ եաբարըզ :

Կը քալես առանց չորս կողմդ նայելու , բայց դքեզ հանդարտ չեն թողուր . հանդերձափաճառի խանութին առջեւն ես , որուն սպասաւորը մէկէն վրադ կը յարձակի և փախստական մը ձերբակալելու պէս , թեւերէդ կը քաշելով .

— Էֆէնտի , պիր չէյ լազըմ իսէ վէրէլիմ , Բասդալեա իշխն կիւզէլ գութիւմէրիմիզ , գազմիր բանթէլօնլարըմըզ . . . :

Զես թողուր որ խօսքը լմացնէ , օձիքդ կազատես և ճամբագ կը շարունակես , առանց ականջ կախելու ուրիշ մը որ խանութը կայնած քեզ կը կանչէ ըսելով :

— Պույուրունուզ էֆէնտիմ , Բասդալեալըզ կրավաթլարըն , կէօմէքէրին , կանթլարըն , չէմշիյէլէրին էյիսի պիզտէ վար :

Վերջապէս այս և ասոնց նման հըրաւէրներ առանց պատասխանի թողլով կը քալես և կը հասնիս երթալիք տեղդ ու սենելիս ներս մտնելով :

— Բարեւ էֆէնտի :

— Բարի եկաքք , հրամմեցէք , էֆէնտիին սուրճ մը ըսէք :

— Ո՛չ . շնորհակալ եմ , եկայ ձեզի աղաչելու որ սա բաժանորդագինը չը-

նորհք ընէք :

— Հա՛ , շատ աղէկ , շատ աղէկ , բայց արդէն եկածը Զատիկի է , Զատիկին ամէնքը մէկ կը մաքրենք :

Շատ աղէկ կըսես կը մեկնիս , ուրիշի մը , երրորդի մը կերթաս և մի և նոյն պատասխանը կոտանաս , հետեւաբար դուն ալ կը պարտաւորիս պարտատեարցդ մի և նոյն կերպով պատասխանել , բայց անոնք խօսք մը . տիկ չեն ըներ և երեսդ ի վեր կը պուան ըսելով :

— Պէ ախպար , իսենդեցա՛ր , ի՞նչ եղար , տահա Միջնք է :

Շիտակը ասոր մեր խելքը չը հասաւ :

ՄԵԾ ՊԱՀՅԻ

Ցեղերուս անձկութեան պատճառաօ ՄԵԾ ՊԱՀՅԻ յօդուածի շարունակութիւնը յաջորդով .

Ա Զ Դ

ՔԻՒՉԻԻՔԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Բ. և Հ. Քիւչիւքեան նղբարց Գեղարանը պատիւ ունի ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդուց և արդոյ հաստրակութեան թէ առժամեւայ գեղարան մը հաստատած է ի Պահճէ գարու , թիւ 56 , հրկիզեալ նախկին խանութին դիմացը .

ԱԼՕԹԱԳԻՐՔ ՊԱՐՏԷԶ ՀՈԳԵՒՈՐ

ՔԱԶՄԱԳԱՆՑԱԳ

(Պէրպէրեան Տպադր.)

Ընտիր թղթի վրայ , մաքուր տպագրութեամբ , լաթակազմ , կը վաճառուի .

Երկու { 2 } դրուշ

Կը գտնուի Պէրպէրեան Տպարան , Կ. Պ. Էսքի Զատիկ թիւ 61 :

ԵՐՏԵՆ ՄԱԼ ԶԸԳԱՐԱՆ Վ. է ԱԼԹՈՒԻՆ ԵԱԲԱՆԼՍՐ

Պագըճը վէ պիկիւճիւլիւքլէ կէշինմէլէրինի թէտարիք իտէնէլէր , օնու պունու նէ՞ սուրէթլէ ալտառըպ բարալարընը տօլանտըրտըգլարը վէ էլլէրինէ կէշէն զէվալլարը նէ՞ կէտիա հիյլէ վէ տէսիսէլէրլէ սոյուլմուշ սօհանա չէվիրտիվլէրի բէք չօդ տէֆալէր վէ բէք չօդ նէվիւրինի տէրճ իլէ , պու կիպիւրտէն սագընըլմասընը իլութար վէ նասիհամիթ օլունմուշ իսէտէ , պազլարըն հալէա էմնիէթ կէթիլիպ , պէոյէլէրին տուզաղընա տիւշմէլէրինէ թէտէսիւթ օլունուր .

Պու կիպի ալտառըճը մագուլէսին օլուալտա նուրի Օսմանիէ ճատտէսինտէ օգուեւուճուլուդ իտէն թունուզլու հաճի Ալի վէ Ահմէտ նամքիմէնէլէր , պիր թագըմ պագըճը վէ պիւյիւճիւր հիյլէլէրլիլէ Ատիլ էֆէնտի նամընտա պիրինի վէ Ուն գաբանտա էմիրլէր խանը օտապաշըսը հասան աղայը , վէ տէֆա Ուն գաբան պարկիրճիւր քէհեասը Մէհմէտ աղայը այրը այրը վէ տէֆինէ պուլաճաղըզ ալթուն եաբաճաղըզ տէյի ալտառըպ հայլիճէ բարալարընը տօլանտըրմըզ օլուուգլարընտան , պու տէֆա նասըլ սափու մէյտանա չըդմըլ վէ ատալէթ բէնշէսինէ տիւշէրէք , Տէր սատակիթ պիրինի ճէզա մահքէմէսինտէ մուհաքէմէլէրինէ պէտիթ օլունմուշ տրը :

Պու ալտաթըճլարըն օ զէվալլարը տօլանտըրապիլմէք իշխն թութտուզլարը թարիգի վէ ինրա իթտիքլէրի տէսիսէլէրի , (քիմ պիլիր տահանիէլէրի ալտաթմըշարը տըր) , ալէմէ պիր իպրէթ վէ նասիհամիթ օլմագ իւզրէ պիզզամիթ միւտաիլէրին մուհաքէմէ հուզուրունտա վէրմիշ օլտուգլարը իփատէլէրուն խիւլասա իտէրէք տէրճ իտէրիզ :

Ատիլ էֆէնտի . . . Աղըճմագտա օւան կէօզիւմիւ օգութմագ իշխն տօլու ատամար զանն իտէրէք , պու էֆէնտիլէրին (օգույուճու Ալի վէ Ահմէտի կէօմթէրէք) եանընա կիթտիմ . պիզ էյի իտէրիզ տէյիէրէք պիր մէճիտիէմիթ ալտըլար . սօնրա պիր գաչ տէֆա տահա կիթտիմ վէ հէր պիր

կիտիշիւմուէ Յ-կ մէճիտիյէ վերտիմ, լաքին պագտըմ քի պիր ֆայիտէ կէօրմէյօրըմ (էլպէթտէ), արթըգ կիթմէմէք նիյէթիյլէ պէր տահա կիթմտիմ: պունլար մութլագ էյի իտէճէկիզ տէյէք պանա եէշիլ բէնկտէ պիր սունիրտիէր (էսրարլը սուն օլտուղունաշիւրհէ եօդ): սուեռ իչէր իչմէզ, պանա պիր հալ օլտուն, հէման գալգալը «աման հաճի էֆէնտի» տիլէրէք էլլէրինի էօրմէյէ պաշլատրմ: օ արա 20 լիրա վէրիրսէմ, տէփինէ պուլուպ վէ բէք չօգ զէնկին օլաճաղըմը սէօյէտիէր, պէնտէ օ սուեռուն թէէսիրինաէն օլմալը քի, չըգտարտըմ վէրտիմ: Պունուն իւզէրինէ պանա պիր մօմ վէ 10 տիրհէմ զէյթին եաղը ալտըրըպ, պիր օտայա իւրտիք: Հաճի Ա.Հմէտ կիթտի վէ Հաճի Ալի իշխնտէ ազըճըգ սուն պուլունան պիր թապազա պիր մէճիտիյէ չէյրէկի գոյուապ վէ իւսմիւնէտէ օ ալտըրըմ մօմու տիքիպ կէօյա պիր խայլի օգուտառուգտան սօնրա մօմ բաթլատը, վէ օ չէյրէք ալթուն օլմուշ կիպի կէօղիւքտիւ (էճզա սաղ օլտուն, տէյիլ պէյաղը, քէօմիւր կիպի սիմ սիեահը պիրէ ալթուն կիպի եալտըլանը): Պուն ալթուն եարմագ սանաթընը պանա էօրէտէճէկինի վտտիլէ, պէնտէն պիր մէճիտիյէ իսթէտի, վէ օ մէճիտիյէյի ալթը տէփա պաշըմտան չէվիրիպ վէ պէնի Յ տէփա օտանըն օրթասընտա տէօնտիւրտիւքտէն սօնրա, իրթէ կիւնիւ 15 լիրատա պիրլիքտէ ալըպ կէլմէքլիյիմթէնպիհ իթտի, իրթէսի կիւնիւ վէրմէյէք ֆիքրիլէ 15 լիրա ալըպ կիթմէք լաքին օ սուեռութէքրար իշիրտիքէրինտէն, տէփա էսկի հալ կէլէք, 15 լիրայը չըգտարըպ վէրտիմ: օ զէման պանա 15 տիրհէմ ճիփա վէ զէյթուն վէ սան եաղը վէ գալայ ալտըրըպ, պունլարը ալթուն եարաճազզըմ տէյիլ պիր չէօմէք իշխնէ գոյտու վէ պիր թիւթսիւ եագարագ քէօրիւքէմէյէ պաշլատը, պիր ազ սօնրա, իշթէ օլտու տէյիլ իշխնտէն պիր քիւմիչէ բարչասը չըգտարըպ պանա վէրտի: պուն բարչալը չարչլատա գոյուունույա կէօսթէրտիմ, գալայլա գարըշըգ ալթուն վէ 97 զրուշ գըյմէթինաէ օլտուղու սէօյէտի: իքի կիւն սօնրա կիթտիղմտէ, թէքլիֆլէրի իշորէ օ եէշիլ սուեռ իչտիմ, 10 լիրա

տէփա վէրտիմ: օ արա օտա տիվարընտա պիր տաենիրէ չըզըպ վէ կիւեա պիր միւտտէթ օգուտառուգտան սօնրա, տայիրէ մահալի աչըլըպ պիր չօգ ալթունլար կէօղիւքտիւ, վէլհապըլ պէյուէ չօգ տէփալար կիթտիմ կէլտիմ նէ պիր ալթուն եարըլար նէ պիր շէյ: անճագ կէօնա կէօն հիյլէր իիէ է լիմտէքի ավունումտաքի 10429 զրուշագնէմի տօլանտըրտըլար:

Կէլէլիմ Հիւսէյին ազանըն իփատէսինէ

«Պէս Ուն գարանընտա կմիրլէր խանըն օտապաշըրը օլտուգուն մատատա, նւն գարան քէօրիրիւ գարըրը սընտա ՅՅ նօմէրօ գահվէյի թութարըմ: էրմէնի միլէթինտէն Հաճի նամննտա մէճհուլ պիր ատամ սըգ սըգ գահվէյէ կէլմէյէ պաշլատը, չըրազըմ նրթին իլէ պիր չօգ գօնուշուրլարը, մէյէր իսէ իսմիմի, հալիմի սօրարըշ վէ պու ատամըն Հաճի Ալի վէ Ա.Հմէտն գըլաղուղու օլտուղու սօնրա աննատըմ: պէն պունույա հիչ գոնուշմամըշ իքէն, պիր կիւն պանա:

—Հաճի ազա, պէնիմ Պուրսատան կէլմէ իքի հաճի էֆէնտիլէրիմ վար ալը, բէք մալիւմաթըլը տըրլար: պունլար Պէյօղունտա Բանկալթիտէ պիր վէրանէտէ եէր ալթընտա, ճինիփիզ զէմանընտան գալմա իքի օտա ալթուն վէ սիլահ տօլու օլտուղու խապէր վէրիյօրլար:

—Բէք ալէա, ֆիքրին նէ, պանա նէյէ խապէր վէրիյօրսըն:

—Հաճի էֆէնտիլէր պու տէփինէ մի քէշի իթմէք իշխն բէք չօգ օգուտուլար, բարալարը պիթտի, շիմտի 10 մէճիտիյէյէ լիւզումէրի վար: պու բարա իլէ պիր գօշ ալաճագլար:

—Պու գօշու նէ եարաճագլար:

—Խիւտամ հաճի էֆէնտիլէրէ խապէր վէրիյօր քի, պէօյէ պիր գօշ կէթիրի իսէնիզ, պու գատար մալէ սահիպ օլաճագսընըզ: հաճի էֆէնտիլէրտէ քիմ պէօյէ պիր գօշ կէթիրի իսէ, տէփինէլէրի չըգտարըպ, քէնտիսնէտէ 500 ֆրանսըզ լիրասը վէրէճէյիզ տէյօրլար:

—Պանա պէօյէ չէլէրին լիւզումի եօգ տըր, պիզտէն ուզագ կիտին: —տէտիմ վէ շախս կիթտի:

իրթէսի կիւնիւ խանտաքի օտամտան չըգաճաղըմ սըրատա, օ մէճհուլ գըլաղուզ, եանընտա պիր թունուղ-

լու օլտուղու հալտէ խանա կէլտիէր, թունուղունուն իսմի Հաճի Ա.Հմէտ իմի վէ պէնի իլք տէփա կէօրտիւկիւ հալտէ գըրդ ելլտան պէրի թանըր կիպի տէտի:

—Հիւսէյին ազա, օտանը աչտասանա պիր սէօյ սէօյէյէճէեիմ:

Օտայը աշտըմ, օժուրտուդ պիրազ ալթէշ իսթէտի, վէրտիմ: օժուրտուղու եէրտէ պիր թիւթսիւ եագտարը, թիւթսիւնիւն տիւմանը պաշըմաթէսիր էթտի վէ Հաճի Ա.Հմէտ թօհափ պիր հալտէ կէօրմէյէ պաշլատըմ: օ վագըթ տէտի:

—Էյ Հիւսէյին ազա, սիզ շիմոիէք գատար պիզտէն գօրգույօրըտընըզ: լաքին պունտան սօնրա պիզտէն գօրգումայածագ: Խալթինտէ շէքիրնի խանընտա ոլէնիմ օտամ վար, եարըն (գըլաղուզու կէօսթէրէրէք) պունունլա կէլինիլ:

Օ կիւն Հաճի Ա.Հմէտ պիր չօգ սէօյէր սէօյէտիէրէք պէնի խանտըրտըզնտան, էրթէսի կիւնիւ զլաղուզ վէ չըրազըմ նրթինի եանըմա ալարագ, իւչիւմիւզ թունուղունուն օտասընա կիթտիք: Հաճի Ա.Հմէտ գարքունուն սիւրկիւսիւ սիւրտիւ, պունուն իւզէրինէ «պիզի նիչին պուրայա կէթիրտին» տէյի սօրտում, Հաճի Ա.Հմէտ:

—~~Հէք եէմին իտէճէյիզ, պիզիմ սըրըմըզ սիւզէ, սիզին սըրընըզ պիզտէ գալաճագ վէ հիշ քիմսէյէ սէօյէթէմէք:~~

~~Պունուն միւթէագիպ, տէօրտիւմիւզտէ եէմին էթտիք, Հաճի Ա.Հմէտ պիզէ պիզէ պիզէրէրիոգմա եքմէք եէտիրիպ:~~

—Հէք քիմ քի սըրլարըմըզ քիմսէյէ սէօյէթէրէք, պիզիմ խիւտամըմըզ վար ալըր, օնու խիւտամա չարբարըըըըզ: Հիւսէյին ազա պէն ֆայիտէլի իշ եարաճագ, պիչ մէճիտիյէ վէր:

Պէստէ Յ մէճիտիյէ չըգտարըպ վէրտիմ, բարայը ալտըրտան սօնրա տէփա տէտի:

—Շիմտի սիզ կիտինիզ, պունուն (գըլաղուզու կէօսթէրէրէք) պիր բարչա խամ թօրբագ կէթիրթմէք իչին գալէ տըրարըսընա կէօնտէրէճէյիմ, եարըն պիզ սիզէ կէլիր գօնուշուրուց:

իրթէսի կիւնիւ Հաճի Ա.Հմէտ գըլաղուզ իլէ օտամա կէլտիլէր: գալէ տըրարըսընա կէթիրթմիշ օլտուղու

թօրոաղը չըդարարագ վէ պիրէր բար-
չա քեաղըտլարա գօեարագ, «պուն-
լար նուսխա տըր» տէյիպ, պիրէր
թանէ տաղըթտը, պատէհու եադըլ-
մագ իւզրէ պիրէրտէ քեաղըտ վէրէ-
րէք «շէօյլէ օլաճագ», պէօյլէ եարա-
ճագ, պունլարը խիւտամ իսթէր» տէ-
յուագ, կիթտի:

Իրթէսի կիւնիւ տէֆա կէլիպ վէ
պաշընը սալլայարագ.—Տէֆինէ չը-
դաճագ, տէֆինէ չըդաճագ, եարըն
պէն կէլէճէք. իւչ թէքէրլէք եէշիլ
պալ մօմու ալընըզ, իւզէրէրինի եա-
զաճաղըմ, տէյիպ կիթտի: Իրթէսի
կիւնիւ կէլտի. պէնտէ ալմըզ օլտու-
զում պալ մօմու թէքէրլէքէրինի քէն-
տիսինէ վէրտիմ. օաանըն բէրտէլէրի-
նի էնտիրափ, պէլինտէն տիվիթինի չը-
դարըպ իւզէրլէրինէ պիր շէյ եազուր.
սօնրա—Ագ սարայտա ‘սու քէօրըիւ-
սիւնիւն եանընտա պիզիմ էվ վար.
եխուզ տիրհէմ քէօմիւր տլ, պունունլա
(գըլազուզու կէսոթէրէրէք) սաաթ օն-
տա օրաեա կէլ, պու պալ մօմուլարը-
տա օրաեա կէթիր, Թօր գարուեա
կիտէճէյիզ, տէտի:

Գըլազուզուն խապէր վէրտիկի գօչ-
տան, թանկալթիտէքի վիրանէտէն
ֆիլանտան վէ Թօր գարույա նիշին
կիտիլէճէկինտէն պահս իթմէտի. պէն
իրթէսի կիւնիւ սաաթ տօգուզ բատ-
տէլէրինտէ Ուն գարան պարկիրծիլէր
քէթիւտասը Մէհմէտ աղայա կիտէ-
րէք, իշի անլամթտըմ, պիզի Թօր գա-
րուեա կէօթիւրէճէկինի, վէ լաքին
պիզէ պիր ֆէնալըգ եարարլար տէյի
գօրգտուզումուզու պէյանլէ, պիզի
օրատա պէքրէլինիզ տէտիմ. Մէհմէտ
աղա պունուն իւզէրինէ Գազը չշմէ-
տէ ճամպազ գաստազ Հիւսէյին աղայը
պուլարագ տօզրուճա օրաեա կիթմիշ-
լէր, պէնտէ սաաթ օնտա չըրաղըմ
Աըթին վէ գըլազուզ իլէ Ագ Սարայ-
տա Հաճի Ահմէտին խանէսինէ կիթ-
տիք. գըլազուզ գարբյը չալտը . ի-
շէրտէ պէշ ալթը թանէ Թունուզլու
վարը. Հաճի Ահմէտ.—գահիէտէ
օթուրունուզ, պիզ շիմտի կէլիրիլ
տէտի. պիզտէ գահիէտէ կիթտիք. օն
տագիդէ սօնրա պադտըմ քի թանը-
մատըլըմ վէ Հաճի Ահմէտին էսվապը
կիպի կիիխմիշ պիրի կէլտի. գըլազու-
զա սօրտում քի.—Պու քիմ տիր. Հա-
նի Հաճի Ահմէտ կէլէճէքտի:

—Պու Հաճի Ահմէտին գարտալը
Հաճի Ալի տիր. պունուզն խիւտամը
օնտան գուվիթիթիր տիր. տէտի :

Պիրազ ոօնրա օնտան գալգտըզ
Հաճի Ալի էօնտէն, զլազուզլա պէն
արդատան եահան կիթմէեէ պաշա-
տըգ. թա Թօր գարուեա վարտըգ. պիր
գահիէտէ տըշարըսընտա օթուր-
տամայտ պաշամըշ իտի, օրատա Հա-
ճի Ալիէ. —Եփքեալըն նէ՞ տիր քի
պիզի տաղըլարը պայըըրլարը կէզտիրի-
յուլ սըն, տէտիմ.

—Իիզ . . . սինիզ, կէօրսէնիզ,
պիզիմ խիւտամըմըզ վար տըր. չու-
վալ կէթիրտինի՞զ մի, հանը՞ չուվալ,
հանը՞ չուվալ :

—Զուվալը՞ նէ եաբաճաղըմ:

—Զուվալա ալթուն գօեաճագ .
Հէմ չուվալ եէտի թանէ օլմալը, չը-
դաճագ տէֆինէ եէտի չուվալըգ տըր:

—Զուվալը իլէ ալթունու նէ՞
եաբաճաղըմ, պու գատար ալթունու
ալըպ կէօթիւրմէք պիզիմ էլիմիզտէն
կէլմէզ. պանա պիր մէնտիլ քեափի
տիր. էկէր եօդ իսէ պէն կէրի տէօ-
նէր կիտէրիմ:

—Հայտէ օրատան էշէք . . . եէ-
տի չուվալ ալթուն տէյիլ, եիւզ չու-
վալ ալթուն օլսա վէ պուրատան եիւզ
պին քիշի կէչսէ, պիր շէյ օգուեուն-
ճա, հիչ պիրինին կէօզիւ կէօթիէզ,
թէքմիլ ալթունլարը կէօթիւրիւրիւզ:

Պէօյլէ տէյէրէք, տէֆինէ մահա-
լինէ կիթմէքիկիմիզի թէքիփ իթտի.
պէն հէր նէ գատար կիթմէք իսթէ-
մէյօր իսէմ տէ, պիր քէրէ կէլմիշ
պուլունտուզումտան վէ պարկիրծիլէր
քէթիւտասը Մէհմէտ աղանըն ար-
դամբզ սըրա կէլէճէկինի պիլտիկիմ-
տէն, բէք էյի տէյէրէք, պէն վէ չը-
րազըմ Որթին վէ գըլազուզ տէօրտիւ-
միլ տէֆինէ եէրինէ միթմէքէճիհէն,
Մէվլահանէ գարուսունա տօզրու եիւ-
րիւմէյէ պաշատը:

(Պատրակ հուման երնեսէ)

Անցեալ օր ամուսնացեալ մարդուն
մէկը գժգոհութիւն կը յայտնէր իր
վիճակէն և կը զլջար ամուսնացած
ըլլալուն վրայ. անդ գտնուողներէն
մէկը հարցուց :

—Ամուսնացած տտենդ քանի՞ տա-
րեկան էիք :

—Զեմ գիտեր, որովհետեւ այն
ատեն խելքս գլուխս չէր, ապա թէ
ոչ ով կամուսնանար :

* * *

Քաակահատ մը, հանրակառքին
մէջ իր քով նստող մարդու մը գըր-
պանը խուզարկած ատեն . օձիքը ձեռք
կուտայ և ոստիկանութեան յանձնուե-
լով գատաստանի կենթարկուի :

—Ի՞նչ է այս մարդուն յանցանքը,
կը հարցունէ գատաւորը :

—Տէր իմ, այս սրիկայ և անա-
մօթ մարդը հանրակառքին մէջ ձեռք-
քը գրպանս խօժելով, կուզէր քը-
սակս գողնալ . . .

—Իր բողոքեմ, կընդմիջէ քսա-
կահատը, այս մարդը պարտի իր գա-
րը ներկայացնել, պատույս գէմնա-
խատինք ժայթքելու իրաւունք չու-
նի. պատիւ կը պահանջեմ :

* *

Տիւէնճինին պիրի, իւսթիւ պաշը
կայէթ թէմիզ պիրինէ խիթապէն :

—Աման էֆէնաիմ, ուփաճըգ պիր
սատագա իհսան պույուրըն :

—Ուփաճըգ պիր շէյ վէրմէք պա-
նա եագրշմաղ :

—Էյ պէօյիւք պիր շէյ իհսան է-
տինիզ :

—Պէօյիւք պիր շէյտէ սանա եա-
գրշմաղ :

* *

Մէրխօշուն պիրի սօգագտա եաթ-
մը օլտուզու հալտէ, օրատան կէչէն
պիր ստամ հալինի անըլըպ տէր .

—Աման եարապակիմ, չու սէրխօ-
շա պագընըզ, սօգագտ օթմասընտա
եաթմէյօր, աման, պու ըագը նէ՞ գա-
տար ֆէնա պիր շէյ :

—Պանա պագ, բագըյա ֆէնա
սէօլէմէ, բագընըն նէ՞ գապահաթը
վար, գապահաթ պիզտէ քի բագըյա

իշտիմաէ կիտիպ եաթաղըմա տիւ-
շէճէլմէ , սօգաղա տիւշէրիմ:

— Տօքթօր էֆէնտի , պիր ատամ
գլէրօփօրմըն թէէսիրի թահթընտա
պուլունուրսա , հէր ուրրընը սէօլէր
տէրլէր , սահին մի :

— Պիզ օնու նիչին գատընլարա
վէրմէլիզ եա :

— Օզլում , նէրէ աղլայօրսըն :
— Պօղաչամը քէօրէք գաբտըտա
օնու իչին աղլայօրում :

— Ել օ էլինտէքի պօղաչա քիմին :

— Թիւշիւք գարտաշըմըն :

— Աէն նէրէ ալմըշըն , պագսանա
ստա աղլայօր :

— Քէօրէք գարմասըն տէլի :

Հասթանըն պիրի . քէնտուսինի
թէտալի իտէն տօքթօրըն սօն վիզի-
թասընտա , թէշէքիւր զըմնընտա
տէր .

— Ահ տօքթօր էֆէնտի , սիզէ օ-
լան պօրճումու ունուտամամ . սիզին
սաեէնիզտէ էլի օլտում , էօմրիւմ օլ-
տուգնա սիզէ միննէթտարըմ , հա-
եաթըմը վէրսէմ պօրճումու էօտէմէ-
յէճէկիմի պիլիրիմ :

— Աման էֆէնտիմ , նէ իչին պէօյ.
լէ սէօյլէյօրսընըզ , պօրճունուզ թօրու
թօրու ալթմըզ զուրուշ տըր :

մարի հանդարտութիւնն ու կը խոռո-
վէր խոշոր կոհակներու թաւալման
ներքեւ : Փոքրիկ նաւակներն ալ , որք
այնքան յաճախագէպ են ծովեզերքին
մօտ , անհետ եղած էին . միայն մէկ
քանի խարսխեալ նաւեր կերեւէին
ծովուն վրայ , որոնք մերթ կը տա-
տանէին և մերթ կը խորասուղէին ,
փրփրակուտակ ալեաց մէջտեղ :

Ոչ ոք կը համարձակէր գուրս ել-
նել : Ամեն մարդ , հարուստ թէ աղ-
քատ , կծկուած էր իր բնակարանին
մէջ , սա տարբերութեամբ որ մին
տաքուկ մուշտակներու մէջ ծալլուած՝
վառարանին քով կը տաքնար , իսկ
միւսը պատուած վերարկուի մը ներ-
քեւ ցրտահար կը զոփար :

Նոյն օրը Մարտիրոս կարի մտած-
կոտ կ'երեւէր : Այն անժպիտ լրջու-
թեամբ , որ յաճախ իր գիմաց վրայ
կը նկարուէր , բնութեան վրայ կը
նայէր ու սեւ սեւ խորհուրդներ իր
ճակատը կը մթագնէին :

Իր մտածման միակ առարկայն
խրճիմն ու զաւակներն էին . իր գա-
զափարները միշտ ասոնց վրայ կը գառ
նային : Ի՞նչ ըներ , որո՞ւ գիմեր և ո-
րո՞ւ պարզեր իր կարօտ վիճակը : Հաց
չկար ուտելու , ածո՞ւխ չկար վառելու.
երկու անհրաժեշտ պէտքեր էին ա-
սոնք , որոց բացակայութիւնն ողբեր-
դական հետեւանքներ կ'ունենար յա-
ճախ :

Եւ որովհետեւ Սիրանուշն ու Տըր-
դատ , առաւօտէն ի վեր կը գողդզա-
յին իրեւ ելեկտրական հոսանքի մը
ներքեւ , Մարտիրոս , յուսահատու-
թենէն խելակորոյս , վայտէ կրակ մը
պատրաստած էր վառարանին մէջ :
Բայց տնեցիք , վարժուած չըլլալով
այսպիսի նորելուկ ածուխի մը ազգե-
ցութեան , գլխու սոսկալի պտոյտներ
ունեցած էին և Բարչըս Ազգաներուն
ճիշդ նման ցիր աստ անդ պատկած
էին , անօթի ու ծարաւի , չուարած
ու շմորած :

Հէք մարդ , իր սիրտն աղէյօշ կը
պատառէր , քանի կը տեսնէր իր զա-
ւակներն , որք , նորաթեւիկ թոշուն-
ներու նման , կը ճըւալին ու կը դո-
ղային :

Իեղծ ձկնորսը յանկարծ ոտքի վը-
րայ ելաւ : իր Սիրանուշը տեսնելով
գաղափար մը յղացած էր , գաղափար

մը՝ որ կամ իրեն մահ և կամ զաւա-
կացը կեանք պիտի ընձեռէր . . . :
Գիտէր թէ Սիրանուշ բախտաւոր զա-
ւակ մըն էր և թէ անոր անուամբ
նետուած ուռկանը միշտ յաջող ար-
դիւնք կունենար :

Թէ այս փորձն ալ պիտի վրիպէ՞ր
նախորդներուն նման , Աստուած գի-
տէր զայդ : Ծովն ալ մրկածուփ էր ,
բայց ի՞նչ կարեւորութիւն կրնար ու-
նենալ այս՝ ձկնորսին համար , քանի որ
ինք Աստուածային հաւատքով ամրա-
պնդեալ , կ'ելնէր իր բախտը որոնե-
լու :

Բակեց ուռկանները , խոշոր ոտ-
նամանները հագաւ ու , հակառակ իր
զաւակաց գառնակակիծ ճիշերուն և
հակառակ իր կնոջ պաղատական ար-
ցունքներուն , նաւակը ծովեզըն իջե-
ցուց , մէջ : նստաւ ու վերջին ախուր
նայուածք մը ձգելէ յետոյ իր ընտա-
նեկան յարկին վրայ , ստուերի մը պէս
աներեւոյթ եղաւ :

Բայց պատրա՛նք : Երկու օր վեր-
ջը , ձկնորսին նաւակը ջարդ ու փշուր
եղած կը գտնուէր ծովափան մօտիկ
և Մարտիրոս , ամենի ալիքէ մը վար-
եալ , անշունչ ու անկենդան փռուած
էր աւազակոյտին վրայ , գրեթէ հան-
դէպ իր խարխուլ տնակին :

Թշուա՛ռ հայրիկ , վերջապէս զոհ
գնացած էր իր զաւակաց հաց բերե-
լու և անօնց կեանքը վրկելու հա-
մար ,

Այն ատեն ի՞նչ դառն կոկիծներ
ունեցան հէք մանուկները : Սիրանուշ ,
Տըրդատ ու Աստղիկ իրենց հօրկան չորս
բոլորքը շարուած , արտասուաց աղի
կամիներ կը թափէին իրենց աղու
աչուկներէն : Մանկական անմեղ համ-
բոյրներ կը գնէին Մարտիրոսին դալ-
կահար այտերուն վրայ և ամենքը
միաբերան կ'աղաղակէին .

— Հայրիկ , հայրիկ , ի՞նչո՞ւ չես
պատասխան տար մեզ , անօթի ենք ,
երեք օրէ ի վեր բան չենք կերած ,
մեզի հաց տուր , հայրիկ . . . :

Նոյն օրն իսկ կատարուեցաւ յու-
ղարկաւորութեան հանդէսը : Բայց
տիկին Եղիսաբեթ ներկայ չէր անդ .
իր մէկ հատիկ զաւկին անդարձ կո-
րուսոց գեռ չէր կրցած կակղել անոր
քաշը սիրտը :

Ով մարդկային կրեց վայրագու-
թիւն . . . :

ՎԱՐՄԻՐՏ ՄԱՅՐԸ

— Նախորդ Ռէ-Էն

գ

Դեկտեմբերի ցրտագին օր մըն էր .
Զմեռն իր ձիւնափայլ սպիտակութիւն-
նը տարածեր էր ամենուրեք : Աչնա-
նային գաղջ արեւ մը , խորակ ամ-
պերու վարագոյրի մը տակէն , ի յայտ
կուգար երբեմնակի և դառն տժդու-
նութիւն մը կ'ուրուագրէր այն ամեն
այտերու վրայ , որք ցուրտին ազդե-
ցութենէն թառամ վարդի մը գոյնն
առած էին :

Մահահամբոյր լուութիւն մը զաշ-
խարհ կը պատէր : Մարմարան ալ ,
որ Մայիսի իրիկուններն այնքան հո-
գեկան վայելըներ ունի սիրահար սըր-
տերու համար , կորուսած էր իր մար-

Երբ ինքնասիրութիւնը այս աստիճան յառաջ տարօւած է, երբ ագահութիւնն ու անդթութիւնն արմատացած են մարդուս հոգւոյն խորը, սիրոն՝ ալ անմատչելի կը դառնայ մարդկային ամեն զգացմանց և արծաթասիրութիւնն եւեթ կ'իշխէ հոն միահեծան :

(Եպոն կելի)
Գէորգ Կ. ՍԻՄԲԵՆԴՅԱՆ

ՆՇԱՆԱՀՈՐ ՀՈՒԱՔԱԾՈՅՑ

Այս հոգին որ չը սիրեր երաժշտութիւնը՝ մատնութեամբ և նենգութեամբ լի է : Եւսովու

Գեղեցիկ կին մը աչաց հաճելի է, բարի կին մը սրտին միայն : Մին գոհար մ'է, միւսը գանձ մը : Նախուն

Կրթութիւնն իրաւունք մ'է յանկան համար, և պարտականութիւնն մը ընկերութեան և ընտանեաց համար : Բայ Պէտ

Նոքա որք կուղեն միշտ ամէն ինչ քննադատել և վերլուծել, կը նմանին այն տարրագէտին որ զծաղկունո ճանաչելու համար կաւերէ նոցա փայլն և կանհետացնէ նոցա բոլին : Տառը

Ինչ ինչ պարագայներու մէջ լուսութիւնը գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մ'է : Լամանին

Կեանքը երկու անդամ կրկնուած վէպի մը նման ձանձրացուցիչ է : Եւսովու

Կեղծ բարեկամք տրեգակնային ժամացոյցներու ստուերին կը նմանին, որք արեգական հետ կանհետանան : Վէլըն

Գծրաղդութիւնը բարեկամութեան փորձաքարն է : Պալս +

Առանց կրից մարդն նաւ մ'է որ հողմոյն կ'ոպասէ, առագաստներն պարզած, առանց քայլ մ'իսկ յառաջանալու : Առաջ հուսէ, (Թարգմ.)

ԶԵՇՄԵ ՄԵՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԵԹԻ

Ի Խ Ն Ճ Ի Մ Ո Ւ Հ Ա Վ Ե Մ Ե Մ

(197 ինք նէստէտէն պահը)

Մուսթաֆա. — Պէօյիւկիւնիւ թաւըըմ :

Բէիս. — Սանա մահալլէնիդտէ վուգու պուլան պիր ճինայէթտէն տօլայը մալիւմաթշնը սօրանաղըլ . տօղըու սէօյլէյէնէկինէ եէմին էթ :

(Բէսմի եէմին իճրա իտիլտի)

Բէիս. — Պիր կէճէ պիր գոլ աղաւընը վուրմուշլար :

— Եվկէթ, սահալթ եէտիրատտէւկինտէ քէօշէ պաշընտա արդատաւըմլա նէօպէթ պէքլէյօր իտիք, աշաղըտան եօդարը տօղըու պիր աթլատէօրտ նալ իլէ կէչտի . պիդէ պէքճիմինիզ տէյի սօրտու . պիզտէ պէքճի օլտուղումուզու պէյան իթտիկիմիզտէ, նէ՞ տուրոյօրսընըզ, պէնի վուրտուլար, արդատաւըմըտա բարչալոյօրլար, գօշունուզ տէտի . կէօսթէրտիկի ճիճէթինէ գօշտուգ . պիրինին տիկէրի բէշինտէն սիւրտիւկիւնիւկիորիւնէտ, արդատաւըմ տավրանմատէյի պաղըըրտը . սիւրէն ատամ սօդաղա սաբար . արդատաւըմ պանա սէն չէշմէնին էօնիւնտէն սօդաղը քէս գաչմասըն, պէնտէ գօվալաճաղըմ տէտի . պէօյիւք Ալիյի սօդագ իշինտէ թուժտուգ . իւսթիւնտէ սիլահ օլմասըն տէյի արատըգ, պիր չէյ պուլամատըգ, համամըն էօնիւնտէ բօլիս էօմէր էֆէնտիյէ բասթ կէլտիկիմիզտէ, զաթէն օնլարատա խապէր վէրտիքլէրինտէն, թութառուղումուզ Ալիյի թէսլիմ իթտիք . արդատաւըմ անլէր իլէ կիթտի, պանատա մահալլէ պօշգալմասըն, սէն կէզ տէտի :

— Հիշ պիր չէյ սօրտունուզ մը . օտատամլարը քիմ վուրտու տէմէտինիզմի :

— Սօրտուգ, պէնտէ սիլահ եօք քի վուրայըմ ճէվապընը վէրտի :

— Ֆիլան վուրտու տէմէտի մի :

— Խայըր, պիրի վուրուլմուշ, վուրանը պիլմէյօրըմ տէտի :

Միւտտայի ումումի. — Թապիի պար-

կիրճիտէ օրատա իմիշ . սօրաուգլարնտա նէ՞ տէմիշ :

Մուսթաֆա. — Պարկիրճիտէ օրատա իտի . արդատաւըմը վուրտու, պանատա դըյաճագ, աման սըդը թութունուզ տէտի :

Միւտտայի ումումի, — Բիմի՞ կէսոթէրէք վէ քիմի՞ իշին սէօյլէմիշ :

Մուսթաֆա. — (Սէի պին Հիւսէյինի կէսոթէրէք) շու Ալի իշին . չիւնքի օնտան պաշգա օրատա քիմսէ պուլունմայօր ըտը :

Բէիս. — Պագ եուսուփ . իքի քիչի եէմին իթտիքուէն սօնրա, պէօյիւք Ալյիի կէսոթէրէք, արդատաւըմը վուրտան պու աղը, աման սըդը թութունուզ, պանատա դըյաճագ, տէտիկինի սէօյլէյօրլար . նի՞շիւն սէն տօղըուսունը սէօյլէմէյուալ սագլայօրսըն :

Եուսուփ. — Պէն տօղըու սէօյլէյօրըմ, օնլար եալան սէօյլէյօրլար, պու վուրտու տէմէտիմ, պու վուրանըն արդատաւըմ տէտիմ :

Բէիս. — Պուտա եալան, ասըլ վուրան եանընա կէլտիկի հալտէ թէշինս իտէմէմիշին : տէօրտ պէշ ատըմ էօթէտէ պուլունան պիր ատամը նա՞սը թանըտըն :

Նահիտտէն քէօշքի նամ տիկէրլէ, թէնպէքի իսմայիլ իսթիճվապ իտիլմէյէ պաշլանտը :

Բէիս. — Իսմին նէ :

Իսմայիլ. — Իսմայիլ :

— Դա՞շ եաշընտասըն :

— Օթուզ պէշ :

— Նէ՞րէլիսին :

— Եյրի գարուլու :

— Նէ՞ լստէթ կէօրիւրսին վէսանա նէ՞ տէրլէր :

— Բէօշք պէքճիսի, թէնպէքի իսմայիլ տէրլէր :

— Պունլարը թանըրմըն :

— Հէր իքիսինի թանըրըմ :

— Նէ՞րէտէ քէօշք պէքճիլիյի էտէրսին :

— Կալաթա գուլէսինտէ :

— Ագրապան տէյիլ տիր եա :

— Տէյիլ :

— Պալը շէլէր սօրաճաղըգ, տօղըու սէօյլէլէճէյինէ եէմին էթ (եէմին իճրա իտիլտի). Զէշմէ մէլտանընտա իքի քիշիյի վուրմուշլար :

— Եվկէթ . օ կիճէ եանըն օլմուշ իտի . արդատաւըմլա չըդարգ, իսա-

պէր վիրէ ճէկիմիզ եէրլէրէ խապէրլէրի կէօթիւրէրէք, եանիզըն սէօնտիւքտէն սօնրա, զալթէն Զէշմէ մէյտանընտա գահէտէ եաթարղըմզտան, օրայա կէլտիք. տըշարտա պիր կիւրիւլմիւ տույտուղումու զտան, գալդ պագ նէ՞ տիր տէտիմ. պէնտէ մէրագ էթտիմ. հէր ի.քիմիզ գալդարդ. իքի քիյիի կէօրտիւք, ճան գուրթարան եօգ մը տէյի պազըրը գօշույօրլար. քիւչիւք Ալի Ելինտէ պիր պըշագ ոլտուղու հալտէ, պունլարը գօվալայօրիտի. գահվէնին էօնիւնտէն կէշէրլէրքէն գօրդարդ, իշէրիյէ կիրիա գաբուլարը գաբատը. մէրագ էթտիմիմիզտէն, եօգարտան թէքըրար պագ տըրդ. քիւչիւք Ալի պարկիրճիյի վուրտու. պարկիր իւղէրինտէքի ատամէլինտէն գուրթուլարագ եօգարը տօղրու հայվանը սիւրմէյէ պաշատը. պարկիրճի տախի գաչմայա պաշատը. զը սըրատա, էօթէքի Ալի չըգտը, նէ՞ գօնուշույօրսըն, պուրայա կէլպիրատէր, նէ՞ ոլտու սանա պագալը տէտի. պարկիրճի եինէ գաչյօր իտի, օտա կէրիյէ տէօնտիւ:

Րէֆիդ պէյ. — Վագըալը թէմամիյէ կէօրտիւկիւնտէն, նէ մէզիտէ պուլունտուղու սիւալ պույրուլասա:

Խամայիլ. — Ազապ գարուսունտա եաթարղը գահէտէ իտիք. իքի քիշի թրամիայ եօլու իւսթիւնտէն քէօրիւյէ տօղրու գօշմագտա վէ քիւչիւք Ալի Ելինտէ պուշագ ոլտուղու հալտէ գօվալամագտա իտի. գալէ գարուսունա գատար պէօյէ թատ գիթ էթտի. սօնրա կէրիյէ տէօնէ րէք գահէտէ հիւճում իթմէք իսթէտիւ սըրատա. խէվիմիլունտէն գաբույու գաբայը իշէրիյէ կիրտիք. սօնրա պարկիրճիյի եագալարը վուրտու. պարկիր Ելինտէն գուրթուլուպ, իւղէրինտէքի ատամ սիւրմէյէ պաշատը:

Րէֆիդ պէյ. — Պարկիրին ըէնկինա. ոըլ իմի:

Խամայիլ. — Թէրդ իտէմէտիմ, պի էմէյօրըմ:

Րէֆիդ պէյ. — Էսկի իթատէսի օգունտուղու հալտէ, շիմտիքի իթատէսինէ քիւլլիյէն մուղայիր ոլտուղու անկաշըրացագ տըր. պինայէն ալէյէ օգունմասընը իսթիրհամ իթիմ:

Քէօլքի խամայիլն իթատէյի Եվ-

վէլիյէսի տախի օգունտուպ, մաէլի իթատէսինէ մոււաֆըդ վէ փագած պէօյիւք Ալի Խամայիլ եաթարմա տէյի պազըրտը տէտիկինի թէքզիպ իլէ պէրապէր. հինը մուվաճէհէտէ իդրար ելիկինի միւհմէթէ իթիր:

Միւտատայի ումոււմի. — Տայիրէլի իսթինթագտա նիշին թէքզիպ իթմիչ:

Խամայիլ. — Տայիրէլի իսթինթագտա եէմին իթմտիրմէտիքէրինտէն պաշը մըն գօրդուսունտան կէօրմէտիմ տէտիմ. փագաթ պուրատա Ալլահա եէմին իթտիմ, տօղրու սունու սէօյլէտիմ:

Հէյեէթը մուհաքէմէ պիրագ թէնէ ֆփիւս իշին, թէնէ ֆփիւս օտասընա չէքիլտիէր: Պիր չայրէք սօնրա մուհաքէմէյէ պէտ օլունուպ, շահիտէն սանտալճը Ապտուլահ ճէլպ իտիտի:

Բէիս. — Խոմի՞ն:

Ապտուլահ. — Ապտուլահ:

— Գա՞չ եաշընտասըն:

— Օթուղ պէշ:

— Նէրէլիսին:

— Թրապուղանլը:

— Պուրատա նէ՞ իշ կէօրիւրսին:

— Ազապ գաբուսունտա սանտալճըլը իտէրիմ:

— (Միւթէհիմէրի կէօթէրէրէք) պունլարը թանը ըմըըն:

— Թանըըմ:

— Ագրապալը լունը վա՞ր մը:

— Խայըը:

— Սանա պազը չէլլէր սօրաճաղը տօղրուսունու սէօյէյէճէկինէ եէմին էթ: (Եէմին ինրա իտիւլտի) Զէշմէ մէյտանընտա պիր կիւրիւլթիւ օլուշ, նա՞ուլ չէյ տիր:

— Սամթ իքի պուչուգ իւչ րատ էլլէրինտէ սանտալը իսքէլլէյէ պաշայայրագ գահէտէ կիթմիչ իտիմ. պիրագ սօնրա քիւչիւք Ալի իլէ քիւրէք ճի Արապ Մէհմէտ կէլտիէր. պիրէր գահէտէ իշտիքտէն սօնրա, սամթ իւչ պուչուգ ըատտէլլէրինտէ օտայա չըգտըմ. քիւրէք ճի Մէհմէտ տէ էլպիսէսինի չըգտարը եաթըրեօր վէ Ալի տախի բէքէ իւղէրինտէ օթուրույօր իտի, Տիրանտա գաբույու քիլիտէտի. պէն եաթտըմ. մալիւմաթըմ պունտան իպարէթ տիր:

Մապարտէ վար

ԷԼՈՒԱԹ

ՖՈԹՈԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱԾԵԱՆ ՊԻԼԱՑԵՐԼԵՐ
ԴՈՒՆԿ ԳԱԲՈՒ Ն. 677

Միւթէրիւրիմիզիզ մէմուն զըլմագ էսկիսէն պէրու մէսէլքիմիզիզ օլուսուն ամումնիւ մալիսմիւ տիր: Պու տէքփա չվրօբուն էն էն էշնուր Փապրիկալարընտան ճէլպ իտէրէք, ալթըլիյէմիզի տնամթմը օլտորդու զուսուն, միւրաճապթ իտէթէք միւշը թէրիլէր հէր հալու մէմուն գալուճագլատը: Գարաը հ. գուաս պիրէ բէ լու չ. քիւթը: Չօնուղը վէ չօդ տուրմուղը թէնամմիւլիւ իշին, էն ո ն խույլուէ (Էնսթա թառնէ) եանի միւշթէյիի եօրմադունըն րէկիմէր չըթիլիր: Պունտան մաստա Փօթօկրափ իշին է մէշնուր փապրիկալարըն հէր ճինու մաքինա վ. յէլուպիմ թէվէ էնթը կէթիրթտիրիլուպ, է վէն Գիյութէլէս սպլատը:

Միւրուճատի խունէրէ մէճճանչն աէրը վէրիլուպ, մէրագլուր իշին 180 դրուչն գատար մուքնալար Փիրուխի օլունուր:

ԹՇՈՒԱԹՆԵՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Թարգմանիչ — ԳՐԻԳՈՐ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
Հրատարակիչ ՆԵԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
ԵՐԵՐՈՐԴ ՀԱՏՈՐ

Ի լրյս ընծայուեցաւ: Դինն է 14 դրութ հատորն ի միասին 70 դրչ: Դիմել հանդիսիս տպարանը: Պոլա, էսկի Զապթիէ ճատտէսի թիւ 63:

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Ցօրեւց — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ
Հանդիսիս տպարանէն ի լրյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան է ֆէնտիփի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱԶԻԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամի և գեղեցիկ կազմով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւարտէլէ յետոյ չունէին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրքը մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ ինթերցարանն պիտի ունենան այսուհետեւ, որու մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ուստան կէթիւններ, հանելուկներ, հանելուկներ, կարուղակներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով գասակարգուած են աստիճանաբարը:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դասատուաց սոյն ընթերցարանն, որու պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր, և զո՞ր կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչներ կեղրոնատեղին է հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ դրավաճառաց քով: Գինն է 2 դրչ. Շատ գնողներու գուացուցիչ գեղջ կը լինի:

Յովհաննէս Յ. Պալդճեան էֆէնտի
եազրիանէսի թէքրարէն Պիւեիւք եէ-
նի խանտա իւսթգաթտա 38 նիւմէ.
բօլու օտաեանագլ խոերէք քէմափ-
իւս սապրգ հէրնէվի ումուրու թահ
ըիրիյեէ վէ պիզզաթ իճրայի վէքեա-
լէթի տապիյեէ վէ միւմէյեիզիք,
վէ րույեէթի մուհասէպէ վէ սայիրէ ի-
լէ իշմիզալ իթմէքտէ տիր :

Եիկիրմի պէշ սէնէտէն միւմէճա-
զուզ տուր քի պուլունմուշ օլտուզու
միւմէլիֆ մէճմուրիյեէթէրտէ, վէ
խուսուսի իշէրտէ քէսպ իթտիվի թէ-
ճարիպի ատիտէ սէմէրէսի օյարագ,
թարափնա միւրաճաաթ իտէն ասհա-
պը մէսովիհի վէ խուսուսիրէ թէմ-
եիդ վէ իսթինափը տափա զըմնընտա,
թաշրատան իշ իհալէ իտէն գէվաթը
սուհուլէթի թաքիգլէր վէ էմիյէթ-
պախչ մուգալէլէրէ խօշուտ իթմէք-
տէ իտուկինի պէեան իտէրիդ :

Սպատ Մամուլւն սահիպ իմթիեազը
Այլպեան էֆէնտի, Գալախատա,
Էնչէն պիհ. Պազարընտա, Իբսի խտ-

նընտա պիր մաղազա քիւչատէլէ նէփիս
դէյթին եադը, վէ լէզիզ շարապ. վէ մաս-
տիգա վէ էն աէչա ճանոփնտէն տէ սապուն
գ քէզափք էնզայի նէփիս գոնեաք ար վէ
համթա Փօրժ Սալամն գոնեալը տախի կէ-
թիրմէթուէ պու լունտաւուուտան մէմուն
ուրագ լըու արզու խտէն զաթլարըն թէշրիփ-
լէթի իմթար վէ տավէթ օլունուր :

Պոլչա ատասընըն պիր սէնէլիքտէն եի-
կիր իր սէնէլիկէ գատար էսկի շարապլար-
իլէ : Գրպրըսըն տախի գումանտարիս թէս-
միյէ օլունան շարապլար պուրունտուզուն-
տան, լիւզում պաւունտա զաթլարըն մա-
իւմէր: սէմագ ինզրէ, իլսն օլունուր :

ՃԱՆՖԷՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԻՐԵԱՆ

ՍԹՍՆՊՈԼՏԱՆ. ԶԱՐՇՈՒԻ ՔԵՊԻՐՑԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԽՄէՆ ՊՕԳԱՀԸ ՆՕ. 7

Իշպու մաղազատա սիեան վէ րէնկի ֆիսթանլըգ, ճէճէզ իշին իրէքլի զու-
մաշլարըն էն էյի վէ կիւզէլ ճինալէրի, կրոն Փայլ Փրանսէ, արմիւր մէրվէյ-
եոզ, սաթէն, լիօն, րէնկի աթլազ, մանթօլուգ չիչէքլի գտտիփէ, կարնիլիք
չըպ ւզլու գատիփէ, գաւ էլի Փիսթանլըգ, վէ իրէքլի կրընատին գատրփէլի պու-
լունտուզունտան, միւրաճաաթ իտէճէք քեափփէյի բազպէթլու մրւչթէրիէրին
կէրէք էմթաննըն նէփփասէթ վէ զարանէմի, վէ կէրէք Փիեաթլարըն էնվէնի-
եթիննէ խ ջնուտ օլաճազլարը պէեան օլունուր :

ՕԳՐՈՒԱՍԱՆ

ԿԱԼԱԹԱ ԵՒԻՔՍԵՔ ԳԱԼՏԵՐԵՍԱ ՎՈՅՎՈՏԱ ԳԱՐԵԼՍԸ ՆՕ. 94

Պիւյիւք ատամ իշիւն, թագըմ էւոփուէ
շաքէթ բանթալօն, եէլէք 180 դր

Զէշիալի րէնքլէրտէ սանթրաճլը թագըմ 120 դր

Իրէք վէ եռնտան շէքիլ վէ պիշիմի իիւ
զէլ թագըմ 170 դր

Կիւմիւշիւ վէ թիւմիւն րէնկինտէ սիւս-
իւ վէ շէքլ իլէ պիշիմի կիւզէլ թագըմ 200 դր

Զէկգէլատէ սիւսիւ չուպուգլու վէ չէ-
քիւ իլէ պիշիմի զանեթ կիւզէլ թագըմ 240 դր

Պիւյիւք ատամ իշիւն սիւսահ չուհա վէ
եա Փասօնէտէն տաեանագլը վէ կիւզէ-
լարթիւսիւ 120 դր

Իշի իրէք, թէքզի պիշիմի, սիւսլ և թէք-
իւզէլ վէ թէք մօտա չուպուգլու բար-
թիւսիւ 220 դր

ՔՕՔ ՔԵՈՄԻՒՐԻՒՏԵ ՏԵՓՈՍՈՒԻ

Մէզքիւր տէփօսուն սահիպի, Յովէլ կո-
կարինեան, պու տէփա սօպա վէ չ մաշը
իչուն ա եա ճինսինտէն օտուն վէ քէօմիւր
կէթիրմէթմէ օլուպ, Ֆընտ գլըտա Քէրէս-
թէճի սօգազընտա, 14 նումէրուու տիւք-
քեանտա, զակէթ էնվ ն Փիեաթլու Փի-
րո խթ իթ մէքսէ օլուուգնը վէ արզու ի-
տէնէլ իչուն ալեա ճինստէն, մանկալ քէօ-
միւրիւ տախի պուլանտուզընը բազպ' թլու
էնալիիէ խա սէնէն իլան ու պէյան իտէր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Շ Ա Ն Պ Ե Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

Իշի իրէք, տէգէ թիւեիւ վէ եա թիւ-
թիւն վէ եախօտ էլեթրիգ րէնկինտէ
զաեէթ սիւսիւ պիշիմի չուհատան բար-
թիւսիւ 220 դր

Սիւսահ Փասօնէ թէտէնկօթ գօսթիւմի ի-
լէ զաեէթ կիւզէլ չուպուգլու բանթալօն
240 դր

Պօնժուր գօնոթիւմի, սիւսահ վէ եա
դահզ ւէնկինտէ Փասօնէ, շէքիմէ պի-
շիմի կիւզէլ 200 դր

Իրէք եէլէկ պիշիմի վէ սիւսլու 50 դր

Պիւյիւք ատամ իշիւն, չուպուգլու գաղ-
միւսիւ հըթլումազ բանթալօն 50 դր

Տիւզ գումաշտան չուպուգլու բանթալօն
զաեէթ պիշիմի վէ կիւզէլ 90 դր